

Saksdokumenter - sak PS 0222/17

Høring - endring i forskrift om startlån

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 19.09.2017
Sak: 222/17

Tittel: Saksprotokoll - Høring - endring i forskrift om startlån

Resultat: Innstilling vedtatt
Arkivsak: 17/20436

Vedtak

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende høringssvar:
Trondheim kommune støtter Kommunal- og moderniseringsdepartementets forslag om endringer i forskrift 12.mars 2014 nr 273 om startlån fra Husbanken. Dette under forutsetning av at det utvikles et fullverdig saks- og arkivsystem for startlån, eller at systemet får en full integrasjon mot kommunens eget saks- og arkivsystem.

Behandling:

Votering

Innstillinga ble enstemmig vedtatt

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Saksframlegg

Høring - endring i forskrift om startlån

Arkivsak.: 17/20436

Forslag til vedtak:

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende hørings svar:

Trondheim kommune støtter Kommunal- og moderniseringsdepartementets forslag om endringer i forskrift 12.mars 2014 nr 273 om startlån fra Husbanken. Dette under forutsetning av at det utvikles et fullverdig saks- og arkivsystem for startlån, eller at systemet får en full integrasjon mot kommunens eget saks- og arkivsystem.

Bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har sendt ut [høringsbrev](#), med høringsfrist 15.september, hvor det foreslås endringer i forskrift av 12. mars 2014 nr. 273 om startlån fra Husbanken. Lenke til høringsbrevet fra departementet:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---endring-i-forskrift-om-startlan/id2555869/>.

Formålet med endringene er å pålegge kommuner som tilbyr startlån å bruke et nytt saksbehandlingssystem som Husbanken har utviklet. Høringsfrist er 15.09.2017, men departementet har akseptert at Trondheim leverer høring etter formannskapetets møte 19.9.

Startlånet skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer, og som ikke får lån i vanlige banker, får mulighet til å kjøpe egen bolig. Ordningen reguleres av startlånforskriften, som er gitt med hjemmel i husbankloven § 1. Søknader om startlån behandles av kommunene.

E-søknad for startlån ble tatt i bruk i mai 2016. Fra mai og ut 2016 var 46 prosent av søknadene om startlån elektroniske. Andelen e-søknader var 58 prosent per 18. april 2017. Fra 1. januar 2020 vil det etter KMDs forslag ikke lenger være mulig å søke på papir. Et tilhørende kommunalt saksbehandlingssystem for startlån skal være tilgjengelig for alle kommuner i løpet av 3. kvartal 2017. KMD mener at det nye saksbehandlingssystemet er mer brukervennlig og tilrettelegger for mer effektive arbeidsprosesser i kommunene. KMD mener at gjennom et standardisert beslutningsgrunnlag vil systemet gi saksbehandler et bedre grunnlag for å treffe vedtak enn i dag, og treffsikkerheten i den boligsosiale måloppnåelsen vil bli bedre.

Saksbehandlingssystemet har vært testet av noen utvalgte kommuner i første halvår 2017. Trondheim kommune var en av kommunene som testet ut systemet.

Departementets forslag til endring av forskriften

I sitt [høringsnotat](#) foreslår departementet at saksbehandlingsløsningen gjøres obligatorisk for kommuner som tilbyr startlån. Departementet mener dette er nødvendig for å kunne hente ut gevinstene ved løsningen og for å oppnå bedre kvalitet i saksbehandlingen.

Pålegg om fagsystemer er omtalt i KMDs veileder for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner. Departementet vurderer det slik at et pålegg er saklig begrunnet og står i

Trondheim kommune

forhold til det som søkes oppnådd. Effekten av pålegget er vurdert opp mot hvor inngripende det er. Departementet mener at pålegget er rimelig og griper ikke inn i kommunenes selvbestemmelsesrett.

Departementet opplyser at saksbehandlingsløsningen skal leveres komplett til kommunene uten at det er nødvendig å gjøre tilpasninger i egne systemer. Løsningen vil bli tilgjengelig over internett og skal forvaltes av Husbanken. Det legges opp til en gradvis overgang til nytt system ved at nye saker behandles i det nye systemet, mens gamle saker gjøres ferdig i gammelt system. Departementet foreslår å gjøre nytt system obligatorisk fra og med *1. januar 2020*.

Kommuner som har egne fagsystemer gis rom for å forberede overgang til det nye systemet. Husbanken vil gi informasjon til kommunene i god tid før systemet tas i bruk, samt etablere et supportsystem for å besvare henvendelser fra kommunene. Husbanken vil også ha mulighet til å kvalitetssikre og videreutvikle løsningen frem til den gjøres obligatorisk.

Departementet har vurdert om bruken av systemet kan være frivillig, men mener at gevinstene for kommunene ikke vil bli tatt ut i så stor grad som forutsatt. Frivillighet vil også innebære at Husbanken må drifte dagens rapporteringsløsning for de kommunene som ikke ønsker å bruke det nye saksbehandlingssystemet. Dagens rapportering opplyses å være svært begrenset, og gir ikke det samme statistikk- og analysegrunnlaget som den nye saksbehandlingsløsningen vil gi. Ny saksbehandlingsløsning vil sikre at alle saker er tilstrekkelig godt opplyst før kommunen treffer vedtak.

Pålegget om å bruke systemet foreslås inntatt som nytt tredje ledd i forskriftens § 9.

Departementet mener at overgang til nytt saksbehandlingssystem samlet kan gi kommunene en besparelse på ca 9,5 mill. kroner per år. Husbanken estimerer at samlet gevinst for kommunene, ved bruk av e-søknad for startlån og tilhørende saksbehandlingsløsning utgjør 40 000 arbeidstimer i året. Forutsetningen for gevinstene er at 90 pst. av søknadene mottas elektronisk, at kommunene tar i bruk KS-FIKS/Svar Inn for maskinell arkivering, og at søknadene behandles i ny saksbehandlingsløsning.

Trondheim kommunes erfaringer som testkommune av saksbehandlingssystemet

Trondheim kommune har deltatt som pilotkommune og har testet ut saksbehandlingssystemet. Det er overfor Husbanken påpekt en del mangler i saksbehandlingssystemet.

Husbankens e-søknad og saksbehandlingssystemet oppleves mer tidkrevende for saksbehandlingen enn besparende.

Ut fra kommunens erfaring vil systemet inneholde en vesentlig dårligere rådgivningsdel enn det kommunen har i dag. Det er helt avgjørende at all dokumentasjon/informasjon i hver enkelt sak samles i et fagsystem som dekker hele prosessen fra søknad til innfridd lån, før man kan få økonomiske gevinster. Dersom systemet ikke skal utvikles til et fullverdig saks- og arkivsystem, må det ha full integrasjon mot kommunens eget saks- og arkivsystem.

Søker kan i e-søknaden legge ved et hvilket som helst dokument og systemet godtar dette uten videre. Dette vurderes som en svakhet med systemet.

Trondheim kommune har i dag egne retningslinjer for behandling av søknader om startlån.

Trondheim kommune

Retningslinjene bygger på forskrift om startlån fra Husbanken, sist endret 1.april 2014 (FOR-2014-02-12-273.). Det bør fortsatt være slik at kommunene kan ha egne retningslinjer og at det i systemet legges opp til at kommunene kan tilpasse saksbehandlingen til egen praksis og behov.

Systemet må ivareta kommunens selvbestemmelsesrett i forhold til lokal boligsosial måloppnåelse. Trondheim kommune stiller spørsmål om økt standardisering vil gi dårligere treffsikkerhet i forhold til lokal boligsosial måloppnåelse.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Saksbehandlingssystemet er per i dag såpass uferdig at rådmannen har problemer med å vurdere de økonomiske konsekvensene for kommunen.

Konsekvenser for klima og det ytre miljø

Saken vil ikke få noen konsekvenser for klima og det ytre miljø.

Rådmannens vurdering og konklusjon

Trondheim kommune har gjennom deltakelse som pilotkommune påpekt en del mangler i saksbehandlingssystemet. Rådmannen er opptatt av at overgang til et standardisert system skal gi en bedre løsning enn hva vi har i dag. Saksbehandlingssystemet, som er prøvd ut, vurderes per i dag å være uferdig og lite fleksibelt. Systemet oppleves heller ikke som et fullverdig saks- og arkivsystem. Rådmannen setter som en forutsetning for å støtte endring av forskriften, at det fortrinnsvis utvikles et fullverdig saks- og arkivsystem, eller at systemløsningen har full integrasjon mot kommunens eget saks- og arkivsystem.

Rådmannen i Trondheim, 07.09.2017

Helge Garåsen
kommunaldirektør

Gunn Sølvi Nyeggen
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

- Høringsbrev
- Høringsnotat

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Arbeids- og sosialdepartementet

Deres ref

Vår ref

Dato

17/2830-1

07.06.2017

Høringsbrev - Endring i forskrift om startlån - Obligatorisk saksbehandlingsløsning for kommunene

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift 12. mars 2014 nr. 273 om startlån fra Husbanken. Formålet med endringene er å pålegge kommuner som tilbyr startlån å bruke et nytt saksbehandlingssystem som Husbanken har utviklet.

Departementet ber høringsinstansene vurdere om saken bør forelegges for underliggende etater og virksomheter.

Høringsuttalelse skal avgis digitalt på regjeringen.no. Dette gjøres under "Send inn hørings svar" på saken på regjeringen.no: www.regjeringen.no/id2555869

Alle kan avgis høringsuttalelse. Høringsuttalelsene er offentlige etter offentleglova og blir publisert sammen med øvrige høringsuttalelser.

Frist for å gi høringsuttalelse er 15. september 2017.

Spørsmål kan rettes til seniorrådgiver Cecilie Ingjerd Karlson på tlf. 22 24 72 41.

Med hilsen

Harald Assev (e.f.)
avdelingsdirektør

Cecilie Ingjerd Karlson
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Bolig- og
byggningsavdelingen

Saksbehandler
Cecilie Ingjerd
Karlson
22 24 72 41

Høringsnotat – endringer i startlånforskriften – obligatorisk saksbehandlingssystem for kommuner som tilbyr startlån

1. Innledning og bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår endringer i forskrift 12. mars 2014 nr. 273 om startlån fra Husbanken. Formålet med endringene er å pålegge kommuner som tilbyr startlån å bruke et nytt saksbehandlingssystem som Husbanken har utviklet.

Startlånet skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer, og som ikke får lån i vanlige banker, får mulighet til å kjøpe egen bolig – og beholde den. Ordningen reguleres av startlånforskriften, som er gitt med hjemmel i husbankloven § 1. Søknader om startlån behandles av hver enkelt kommune. Ordningen er frivillig for kommunene, men nesten alle kommuner tilbyr startlån.

e-søknad for startlån ble lansert i mai 2016. Søkere og kommuner som har tatt i bruk e-søknaden er i all hovedsak positive. Fra lanseringen av e-søknaden og ut 2016 var 46% av søknadene om startlån elektroniske. Andelen e-søknader var per 18. april 2017 58%. Fra 1. januar 2020 vil det etter forslaget ikke lenger være mulig å søke på papir.

Et tilhørende kommunalt saksbehandlingssystem for startlån skal være tilgjengelig for alle kommuner i løpet av 3. kvartal 2017. Det nye saksbehandlingssystemet er mer brukervennlig og tilrettelegger for mer effektive arbeidsprosesser i kommunene. Gjennom et standardisert beslutningsgrunnlag vil systemet gi saksbehandleren et bedre grunnlag for å treffe vedtak enn i dag, og treffsikkerheten i den boligsosiale måloppnåelsen vil dermed bli bedre. Saksbehandlingssystemet har vært testet av noen utvalgte kommuner i første halvår 2017.

2. Departementets forslag

Departementet foreslår at saksbehandlingsløsningen gjøres obligatorisk for kommuner som tilbyr startlån. Departementet mener dette er nødvendig for å kunne hente ut gevinstene ved løsningen, og for å oppnå bedre kvalitet i saksbehandlingen.

Departementet legger til grunn at de kommunene som i dag bruker Husbankens saksbehandlingssystem for startlån, StartSak, vil gå over til nytt system. Spørsmålet om obligatorisk bruk av saksbehandlingssystemet er derfor mest relevant for de kommunene som ikke benytter StartSak. I 2016 var dette 202 kommuner.

Pålegg om fagsystemer er omtalt i KMDs veileder for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner. Det fremgår av veilederen at slike pålegg skal være «begrunnet i en vurdering av risiko og vesentlighet». Departementet vurderer det slik at et pålegg om å bruke løsningen er saklig begrunnet og står i forhold til det som søkes oppnådd. Effektene av pålegget er vurdert opp mot hvor inngripende det er. Nytteverdiene er konkretisert i punkt 3 nedenfor. Departementet mener at pålegget er rimelig og ikke griper nevneverdig inn i kommunenes selvbestemmelsesrett.

Saksbehandlingsløsningen skal leveres komplett til kommunene uten at de trenger å gjøre tilpasninger i egne systemer. Løsningen vil bli tilgjengelig over internett og skal forvaltes av

Husbanken. Det legges opp til at en kommune gradvis vil gå over til nytt system ved at nye saker behandles i det nye systemet, mens gamle saker må gjøres ferdig i gammelt system.

Departementet foreslår å gjøre nytt system obligatorisk fra og med 1. januar 2020.

Ved å gi kommunene så lang tid fram til løsningen gjøres obligatorisk, vil de kommunene som har egne fagsystemer kunne forberede seg på å ta i bruk det nye systemet. I tillegg vil Husbanken kunne gi informasjon til kommunene i god tid, samt etablere et godt supportsystem for å besvare henvendelser fra kommuner. Husbanken vil også ha mulighet til å kvalitetssikre og videreutvikle løsningen frem til den gjøres obligatorisk.

Departementet har vurdert om bruken av systemet kan være frivillig, men er kommet til at dette er lite hensiktsmessig. Dersom bruken gjøres frivillig, er det sannsynlig at gevinstene for kommunene ikke vil bli tatt ut i så stor grad som forutsatt. Frivillighet vil også innebære at Husbanken må drifte dagens rapporteringsløsning for de kommunene som ikke ønsker å bruke det nye saksbehandlingssystemet. Videre er dagens rapportering svært begrenset, og gir ikke det samme statistikk- og analysegrunnlaget som den nye saksbehandlingssystemet vil gi. I prosessen med å digitalisere ordningen har Husbanken dessuten avdekket at noen kommuner ikke har gode nok opplysninger om søkerne før de treffer vedtak om startlån. Den nye saksbehandlingssystemet vil sikre at alle saker er tilstrekkelig godt opplyst før kommunen treffer vedtak.

Pålegget om å bruke systemet foreslås inntatt som nytt tredje ledd i forskriftens § 9.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget

Dersom alle kommunene tar i bruk det nye saksbehandlingssystemet, kan kommunene samlet sett spare om lag 9,5 mill. kroner per år.

Husbanken estimerer at de samlede kvantifiserbare gevinstene av e-søknad for startlån og tilhørende saksbehandlingssystemet for kommunene er 40 000 arbeidstimer i året. Av dette er det en gevinst på ca. 14 800 timer for e-søknaden, og ca. 25 200 timer for saksbehandlingssystemet. Forutsetningen for gevinstene er at 90 pst. av søknadene mottas elektronisk, at kommunene tar i bruk KS-FIKS/Svar Inn for maskinell arkivering, og at søknadene behandles i ny saksbehandlingssystemet.

Forskrift om endring av forskrift 12. mars 2014 nr. 273 om startlån fra Husbanken

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet med hjemmel i husbankloven § 1.

I

Overskriften i § 9 skal lyde:

§ 9 Oppfølging, kontroll og *obligatorisk saksbehandlingssystem*

§ 9 nytt tredje ledd skal lyde:

Kommuner som tilbyr startlån må fra og med 1. januar 2020 behandle søknader om startlån i Husbankens saksbehandlingssystem for startlån.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2020.